

LUMINA LIBERTĂȚII

Democrația piere în întuneric.

LEONAMENTUL

omânia . . . . .
em . . . . .
ate, pe an, franci sau drabr

area Tract
Wersailles &

e Camerei de la 13 și
nului 1920, s'a ratificat
la Wersailles cu

Marele
Heliade Rădu
„Din excesul i

Viziune

Începând cu 2018, vom organiza anual o serie de evenimente dedicate luminii care se vor desfășura în cele trei piețe principale ale Timișoarei: Piața Libertății (2018), Piața Unirii (2019) și Piața Victoriei (2020).

CE ESTE ISTORIA? CE ESTE ADEVĂRUL?

În Anul Centenarului 2018, avem toate motivele să ne punem aceste întrebări. Trăim într-o epocă a informațiilor false, a cunoștințelor fragmentate și a confuziei. Cu toate acestea, viitorul nostru ca oraș nu a fost niciodată mai luminos.

100 de ani de când Timișoara este oraș al României. Ei bine - acest lucru este doar parțial adevărat. De fapt, Banatul s-a alăturat României Mari abia în 1919. Și de aici, o întrebare naturală: ce înseamnă a fi român, în contextul bogatei și complexe istorii a Banatului ca loc de coabitare pentru numeroase naționalități și confesiuni? Secole de-a rândul, am trăit alături - maghiari, români, germani, italieni, sârbi, rroma și mulți alții. Am împărțit tradiții culinare și cultură, sporturi și tragedii. Dar am păstrat întotdeauna în suflet un adevăr suprem: istoria comună.

10 ani ca stat membru al Uniunii Europene. Ne confruntăm zi de zi cu provocările cooperării transnaționale, pe fundalul unui proces de pace amenințat, al unei alianțe economice globalizate și al unui laborator al valorilor reînnoite și al toleranței puse în pericol. Nu am aderat pur și simplu la Uniune, noi o formăm.

Istoria noastră nu este definită de regi, războinici și lideri politici ale căror legende ne sunt reamintite prin poezii, imnuri și statui. Locuitorii orașului sunt cei care dețin

cheile acestuia. Prin munca, curiozitatea, eforturile și nenorocirile noastre, Timișoara a devenit ceea ce este în prezent. Strat după strat de construcții și reconstrucții, experimente și prăbușiri, încercări și greșeli. Cei care au definit adevărata personalitate a Timișoarei sunt bărbații și femeile care predau, restaurează, gătesc, construiesc și produc artă.

Iar secretele sunt păstrate în clădirile în care locuim și lucrăm.

Piața Libertății a trecut prin numeroase schimbări de-a lungul anilor, fiind încadrată de clădiri cu o vechime care depășește cei 100 de ani pe care îi sărbătorește România în 2018. În următoarele trei seri, 21-23 septembrie 2018, ne vom făuri personajele principale de pe fațadele care înconjoară acest loc al „Libertății”.

Priviți în sus. Priviți în jur. Găsiți Lumina din ferestre, din ochii celor de lângă voi, din propriile voastre inimi. Totul începe aici.

Bine ați venit la **Lumina Libertății** - singura știre care merită tipărită.

Punctul de plecare este frumusețea spațiului liber al pieței. Personajele principale sunt clădirile din jur, punându-se accent pe transformările suferite de acestea în timp și pe modul în care istoria lor i-a afectat pe cei care locuiesc și lucrează acolo.

Urmărim Povestea lui Luca, pe tot parcursul vieții acestuia - s-a născut în Timișoara în 1918, și a murit tot aici, în 2018. Urmărim lumina schimbătoare, proiectată asupra lumii care îl înconjoară și reflectată în proprii săi ochi. Încercăm să surprindem stările și parcursul unui oraș de-a lungul a 100 de ani, în unul dintre spațiile sale publice centrale, Piața Libertății.

3 SERI 2 ZILE

de la apus, ora 20:45, până la ora 23:00, în Piața Libertății

În fiecare seară ... o serie de jocuri de lumini, artă stradală și evenimente teatrale.

În fiecare seară ... va avea loc un concert „integrat”, ca parte din povestirea istorică.

În fiecare seară ... va avea loc o proiecție permanentă de lumini și film, Imagini nocturne, care va surprinde frânturi din evenimentele din seara precedentă și care va rula întreaga noapte.

de la 10:00 la 17:00 în Piața Libertății
În fiecare zi ... activități deschise pentru familii și prieteni.

Sâmbătă 22 septembrie 2018
ZIUA JOCURILOR - grupuri de copii, cluburi sportive, ateliere de circ, amplasate fiecare în câte parte a Pieței.

Alăturați-vă! Încercați-le! Piața este plină de viață!

Duminică 23 septembrie 2018
ZIUA COMERȚULUI - schimburi de idei, piață de schimb de haine. Informații despre comerțul echitabil. Mâncare bună. Ambalaje ecologice. Grupuri de mediu. Schimburi de cărți în fața Bibliotecii Județene.

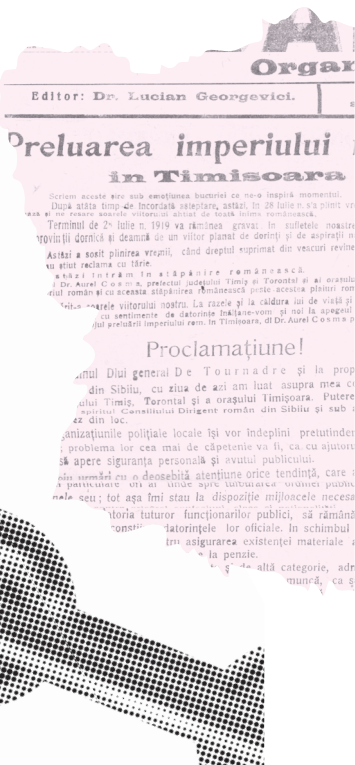
Aduceți ceva cu voi! Plecați cu ceva acasă!

Dr. Valeria Bras

Unitatea națională.

20 Novembre (3 Dec.) 1918. va'a popoarelor ne-a îngropat și multe veacuri noi e erostătură n'a

den.
acest a
tății cultura
și a trebuit a
cataclism europes.
război mondial provoc
șul imperialismului german,
sfârșit să se înfăptuiască unit

STORYBOARD

21 SEPTEMBRIE

PRIMA SEARĂ/ACTUL 1, 20:45 - 23:00

ACTUL 1: RĂZBOIUL MONDIAL IA SFÂRȘIT. VIITORUL ÎNCEPE.

Suntem în anul 1918, în ziua în care se naște Luca. Primul război mondial tocmai a luat sfârșit, în Europa și în orașul nostru se instalează pacea. Îl vedem pe tânărul băiat la școala de muzică, este un geniu muzical. Studiază, repetă la vioară și își descoperă pasiunea pentru armonie și disonanță...

Cântă, sărută, se îndrăgostește, dansează cu prietenii de la școală, pe muzica unei mici orchestre din oraș...

Merge la film cu prietena lui, noua sa iubită...

Sfârșitul primei seri 1.

IMAGINI NOCTURNE #1:

Filmele mute, alb-negru, continuă în buclă, pe clădiri și sub cerul liber, lângă Garnizoana Militară. Atmosfera este liniștită, senzuală.

Dimineața, la răsărit, se servesc cafea/ceai și biscuiți.

22 SEPTEMBRIE

A DOUA SEARĂ/ACTELE 2 & 3. 20:45 - 23:00

ACTUL 2: IZBUCNEȘTE UN NOU RĂZBOI MONDIAL. VIITORUL SE TERMINĂ

Izbucnește al Doilea Război Mondial, aproape imediat. Luca pleacă în război. Clădirile din Piața Libertății sunt distruse una câte una. Distrugere și întuneric.

ACTUL 3: SE INSTAUREAZĂ O NOUĂ ORDINE MONDIALĂ. VIITORUL ESTE ROȘU.

În piață intră rușii. Aceștia declară pacea și prosperitatea. Întreaga piață capătă încet o culoare roșie care se proiectează pe toate clădirile. O Lume Nouă.

Sfârșitul celei de-a doua seri.

IMAGINI NOCTURNE #2:

Filme de propagandă din epoca comunistă rulează întreaga noapte, iar Piața este inundată în roșu, muzica se aude la volum minim toată noaptea.

Dimineața, la răsărit, se servesc cafea/ceai și biscuiți.

23 SEPTEMBRIE

A TREIA SEARĂ/ACTUL 4, 20:45-23:00

ACTUL 4: REVOLUȚIE. CONFUZIE. (RE)CONSTRUCȚIE. VIITORUL NE APARTINE.

Locuitorii Timișoarei se revoltă. Arborează drapelul unității românești. Aceștia schimbă culoarea pieții. Apare un sentiment de gol interior. O anumită confuzie. Câțiva încearcă să preia conducerea. Locuitorii Timișoarei îi resping.

Locuitorii încep (re)construcția. Se înhamă la un lung șir de activități pentru a construi un viitor. Clădirile revin la viață, încet, dar sigur. Cultura inspiră, oamenii dansează și lucrează.

Luca devine bunic. Își ține nepotul în brațe.
Are speranțe mari.

TRIUMFUL DOROBANȚULUI.

Delegația română din Paris a semnat tratatul de pace. Momentul istoric de atâta vreme așteptat de lumea obosită, sub greutatea aproape insuportabilă a anilor de războiu, a sosit. Îscălitura primului nostru delegat Coandă a sigilat tratatul cel mai însemnat, în care — cu oarecari corecturi prea dureroase pentru noi bănățenii, cu deosebire — se recunosc indiscutabil revendicările neamului nostru, înzestrat cu cele mai distinse aptitudini și virtuți pentru a fi stăpân desăvârșit peste destinele și pământul său strămoșesc.

Nedreptățile ce ni le-a făcut diplomația echivocă, pusă în slujba intereselor plutocrației mondiale, exploatoare fără scrupuli a prielnicelor momente ce li-se oferiră, în mijlocul frământărilor neamurilor mici și sleite de puteri, prin îndelungatul războiu, sunt atât de izbitoare, încât încurând vor fi reparate, prin însăși logica implacabilă a naturii lor, care nu poate admite asemenea atrocități fără de a fi răsbunate. O stare de lucruri ordonată, avem credința neclintită,

ca va reclama imperios o reparare definitivă a tuturor greselilor diavolești ce...

...presuțat cusurul este prezent al tratatului de pace. Legea...

...ata voința și în...

încât, faptul că opintirile noastre incomparabile de până acum, nu ne-au dat posibilitatea să vedem satisfăcute în întregime revendicările noastre juste, nu ne îndreptățește la nemulțumire și cu atât mai puțin la o disprețuire a rezultatului înfăptuit.

Dacă mai avem revendicări juste; dacă ne doare robia fraților încă subjugăți; dacă de data asta era egală cu sinuciderea susținerea pretențiilor noastre față de lumea ce ne-a invidiat pentru izbândirea integrală a visului nostru milenar: va trebui să ne organizăm pentru o nouă luptă; va trebui să ne consolidăm, să ne întărim. Și ceea ce azi n'a succes, va aduce viitorul, dacă îl vom pregăti cu prudență și conștiință de mărirea noastră sublimă.

Astăzi stăm în fața unui fapt împlinit. Încheierea războiului mare războiu al neamului; războiului de desrobire națională; războiului sfânt al României-Mare.

Nu poate să întunece bucuria sufletului nostru azi, că războiul este încheiată. Nimic să ne împiedice să sărbătorim această mare praznic, în care eroii admirați de toți au avut parte de glorie nemuritoare.

Curatori și echipa

Ovidiu Mihăiță - Regie teatru și Storyboard,
 Johnny Bota - Regie muzicală, Corina Nani -
 Consilier arte vizuale, Chris Torch - Coordonare
 artistică și Storyboard, Rupert Huber -
 compozitor (Austria), Mihaela Kavdanska
 / KOTKI visuals - creatie & productie video
 mapping (Romania/ Bulgaria), Cristian Vaduva -
 productie video, Cristian Popescu - sunet/video,
 Bogdan Cotîrță - Director de producție, Mateea
 Marin - Coordonare comunitară, Tibor Novak -
 Coordonare voluntari, Auăleu - Actori, Școala
 de Circ Timișoara - Artiști de circ, Check Street
 Art, Școala de dans Tango del Alma, Școala de
 dans Magnum Team, After school Printul Fericit,
 AFR (Asociația Femeile Rome), Biblioteca
 Județeană Timis, Sturz - Centrul de Cercetare
 și Dezvoltare a Educației pentru Familie,
 Biblioteca Județeană Timis, Asociația Cries

Vineri 21 sept

Muzicieni ai
 Filarmonicii Banatul
 din Timișoara și alții,
 Muzica de George
 Enescu, Muzica
 de Boris Kovacs și
 formația, Rupert
 Huber - pianist

Sâmbătă 22 sept

Orchestra de alămuri,
 Orchestra de percuție

Duminică 23 sept

Rupert Huber - DJ

Mulțumiri

Societății care a
 asigurat suportul
 tehnic, Societății care
 a furnizat balonul
 cu heliu, Facultății
 de Muzică și Teatru,
 Universității de Vest,
 Bibliotecii Județene

CE NE REZERVĂ VIITORUL? CE ÎNSEAMNĂ SĂ VISEZI?

Ată că am intrat în ultimele 3 luni ale anului în care Timișoara a fost Capitală Culturală Europeană și avem toate motivele să ne punem aceste întrebări. Trăim într-o epocă a noilor începuturi, a cunoștințelor sporite și a coeziunii înfloritoare. Viitorul nostru ca oraș nu a fost niciodată atât de luminos.

103 ani ca oraș european. Definit de multilingvism, relații complexe și speranțe noi. După secole de război și invazii, suferință și sărbătoare, Timișoara și-a găsit adevărata personalitate.

14 ani ca stat membru al Uniunii Europene. Au existat momente dificile de-a lungul drumului până aici, naționalismul limitat, lăcomia și consumul exagerat ne-au adus pe marginea prăpastiei, într-un întuneric antediluvian. Dar am muncit cot la cot și ne-am deschis brațele.

Viitorul nostru este definit de energia noastră vie, de experiența noastră matură și de re-construcția colectivă. Am învățat să ne respectăm moștenirea și am ales lideri în care în sfârșit avem încredere. Cheile orașului nostru stau natural în

fiecare ușă, deschisă, gata să primească străini și vecini. Din bucătăriile noastre răzbat aromele preparatelor gătite după vechile rețete din Banat, cu condimente din lumea întreagă.

Iar clădirile noastre! Un amestec superb de baroc și modernism, proaspăt vopsite, întreținute cu grijă și deschise tuturor. Piața Libertății este o cameră interioară, fațadele noastre țin vâlul subțire care ne protejează de ură, frică și ignoranță. Străzile noastre sunt pline de copii, biciclete și cafele. Tramvaiele noastre ne duc de acasă la

serviciu, la școală, la biserică, la teatre și săli de concerte, unde căutăm plăcerea, pacea și noi cunoștințe.

Ne păstrăm secretele în inimi, pentru a le împărtăși cu cei pe care îi iubim și pentru a fi respectate de toți ceilalți.

Lumina Timișoarei este reflectată în soarele care răsare.

Țintim spre înălțimi. Iar înălțimile ne primesc cu brațele deschise.

HIGHLIGHTS 2018

ATELIER IDENTITATE – împreună cu Teatrul Național "Mihai Eminescu" -de-a lungul anului 2018

Atelierul IDENTITATE, care face parte din proiectul Teatrului Național din Timișoara pentru anul 2021, își propune să promoveze folclorul autentic și să-l integreze în viața omului citadin.

La Pas/Slowing down- iunie-decembrie

- este conceptul sub care vă invităm să redescoperim complexitatea relației dintre cultură și hrană, ca parte a patrimoniului nostru identitar. Proiectul are o dezvoltare graduală în anii viitori.

Cămine în mișcare, iunie- 28-30 septembrie,

la Margina și Zorani
Este un proiect de turism cultural având o componentă artistică și atenția concentrată pe patrimoniul imaterial

local și regional. Vom începe în 2018, prin cartografierea potențialelor situri și rute. În luna septembrie, vom organiza un festival-prototip al Căminelor în mișcare, ce va avea loc în două sate bănățene.

BEGA! – 5- 7 octombrie, în fostul port al orașului- este un program de artă performativă creat de PLAI împreună cu comunitatea creativă a orașului

Timișoara, de a activa malurile râului Bega și de a atrage locuitorii orașului spre acestea implicându-i în activități artistice coordonate de organizații locale și parteneri cu expertiză internațională.

DANTE2021 realizat împreună cu Teatro delle Albe (Italia) și Ravena Festival 12-18 octombrie- ateliere de lucru cu tinerii și producătorii de teatru

20, 21 octombrie -Spectacol "Fidel iubirii" la Teatrul Maghiar de Stat "Csiky Gergely"
Continuăm colaborarea cu Teatrul Maghiar de Stat "Csiky Gergely", cu spectacole ale multipremiatului Teatro delle Albe (Italia), ca parte a unei coproducții pe termen lung

cu Festivalul de la Ravenna. Directorul și scriitorul Marco Martinelli împreună cu partenera sa de scenă, Ermanna Montanari, au adaptat una dintre producțiile artistice ale companiei, cu scopul de a introduce tinerii în textele clasice, program denumit "non-scuola". În cadrul acestui program, ei au dezvoltat o metodologie complexă de lucru cu texte, pentru a crea spectacole teatrale participative la scară largă.

Transit(e) – 21 octombrie, Gara de Nord- în colaborare cu Bienala de Arhitectură BETA

Eveniment major care reunește arhitecți, artiști și autorități din domeniu în ateliere, dezbateri și expoziții care privesc noile abordări în arhitectură și urbanism. TM2021 susține un eveniment Transit(e) - porți spre Bienala (octombrie - noiembrie 2018), care se va desfășura în și în jurul Gării de Nord și va aborda cultura urbană ca loc de tranzit.

Culture Action Europe (CAE)– Conferința Beyond the Obvious, 25 – 28 octombrie
Conferința anuală a CAE, cea mai influentă platformă a politicii culturale din Uniunea

Europeană, va avea loc la Timișoara, între 25 – 28 octombrie. Peste 200 invitați români și internaționali vor dezbate cele mai fierbinți subiecte culturale europene. Cu această ocazie, la Timișoara, va avea loc și Adunarea Generală a Membrilor acestei rețele europene.

Pe urmele lui Bartók – 1-8 noiembrie- spectacole în Timișoara și Sănnicolau Mare

Muzicieni și artiști vizuali vor merge pe urmele lui Béla Bartók. Viața artistului și modul în care a reușit să abordeze tradiția în operele sale reprezintă, în Programul Cultural către anul 2021, un fir țesut de o serie de concerte, expoziții, conferințe și seminarii. Călătoria va începe în 2018 cu faza de cercetare, însoțită de două concerte, care vor avea loc în două locații diferite, una fiind locul nașterii lui Bela Bartok. Artiștii Lucian Ban, Mat Maneri și John Surman au început călătoria cu o cercetare minuțioasă a operei muzicianului Bela Bartok.